

ЦЕТИЊСКИ ВЈЕСНИК

ИЗЛАЗИ СРИЈЕДОМ И СУБОТОМ.

Цијена: за Црну Гору на годину 10 круна, на по године 5 круна; ван земље 15 франака у злату.

Уређује: ОДБОР

Адреса: „Цетињски Вјесник“ — Цетиње; Adresse: „Le Courrier de Cetigne“ — Cetigne (Montenegro)

Поједини број 10 пара.

БРОЈ 3.

ЦЕТИЊЕ, СОБОТА 9. ЈАНУАРА 1910. ГОД.

ГОДИНА III

Напомена

Многа господа претплатници не журе се са обнављањем претплате. Молимо их да то учине што прије, јер ћемо иначе свима обуставити лист, који до 15. овога мјесеца не буду претплату послали.

Администрација
„Цетињског Вјесника“.

Цетиње, 9. јануара

Има чуда пред којима човек престане да се чуђи. То су она, која потичу из безумља. Ту човек, немоћан да помогне, само гледа шта бива. Сажаљева што је тако, али налази да мора пустити да иде како иде.

Безумље, у осталом, и не може лијечити свако. Мало их је, који могу умјети наћи исцјелења. Колико је тек теже наћи безумљу једне генерације, или читавих сталежа, кад у њега западну.

А да и народи болују, то је историја давно показала. Разумије се да још лакше обољевају поједини сталежи, нарочито они, који у јавном животу играју какву улогу. Те болести су моралне природе, и оне се тешко лијече. Теже у толико, што свијет још није подигао бољице за читаве народе, нарочито тај је или сталеж. Њих ако не излијечи разлог, сопствена увиђавност и сталоженост, што доноси вријеме, лијечи смрт. А донде је дуго чекати. У ствари и видимо, да друштвене болести лијечи понајчешће само вријеме, то јест, нестају тек са смрћу њихових носиоца. Ако ли су ти носиоци истакнути јавни радници, проповједници тих моралних недуга, онда се болест нашљеђује и траје све донде, док не сарани и оне нараштаје, који су је примили. А донде је још дуже чекати.

Из овога се види колико је одговорна улога једнога јавног радника, колико савладљивости треба да има на према осјећајима и наглости својој, колики гријех чини према народу и његовој будућности ако га зарази проповједима страсним, лажним и заблудним. Па колики је тај гријех у народу, као што је српски, који над собом има сто разнијех несрећа, за које се неуморно старају његови многобројни душмани, који су га расцјепкали и сваки по један дио подчинили! Зар погоршавати то још сијањем међусобне мржње, распрама, подметањима и клеветима? Колико онда преостаје памети и сложене снаге да се отимамо од њих? Колико нам оружја остаје у рукама да га противу угњетача, а за народно ослобођење и уједињење, употребимо, кад смо га поломили и отупили у бесплодној борби међусобној? Па какви тек сатански плодови зру кад затрујемо међусобном мржњом народ и српске државе.

кад отров страсти, раздора и клевета убризгамо у нараштај који за нама долази?

Тешка и пуна одговорности је улога једнога јавног радника, да пут одговорности и тежа у српском народу, који има преда се једну величајшу задаћу да испуни, задатку, која има противу себе толико силне противнике. Ту су заблуде, необуздане сграти, мржња, пакости, клевете и раздори — болест, која обузима читав народ, болест која се тешко лијечи и која урађа плодима, који убијају народни организам, чинећи га неподобним да одговори својим дужностима. Неминовно је да такав народ пропада. Пропао би и онда, кад би био силан и уједињен, колико прије кад је разједињен и подвластан многим господарима.

Ово нијесу обичне истине, ово су аксиоми, и њих је дужан знати сваки јавни радник, нарочито српски. Ако ћемо да испунимо аманет, који су нам очеви и дједови оставили, ми морамо бити родољубивији но други народи, сложнији, мудрији и смишљенији од њих, пажљивији у своме јавном раду но што су они, и већи устајци но што су сви који су се уједињили и објединили. На жалост, код нас је сасвим обрнуто. Партизанам циркулише као излизан цован, муарост је замијенила праст за свађом и клеветом, слогу је замијенио раздор, политика је постала вашарска вика, државнички су погледи удављени у себичну и тјесногрудну садашњост, а опште српски идеали стегнути у личне и партиске погледе који искључују обзире према даљим општим интересима. Нигдје љубави, као да смо један другом Турци постали; нигдје трпељивости и хладне мудрости; нигдје границе мржњи и хајци; нигдје државничких теразија, које на танко мјере оно што се говори, пише и ради; нигдје практичне памети, да не паљимо Арабијан због једнога Арапина, да не рушимо Српство ако се у погледима на мјесни живот и његово уређење разликујемо, да не разоравамо слогу, ако не иде свуда под један конач, који у осталом сваки од нас радо хоће другоме да прописује. Све се разудало, и данас су јавни радници у Српству створили од јавнога живота оно, што је Гетеова фантазија створила у Фаусту и предочила као Валпургијеву Ноћ, у којој се разне немани као сијенке гоне и даве.

Држимо да нећемо открити никакву тајну ако кажемо, да међу нама ни једнога нема који захтијева, да у српском народу иде свуда онако како би појединци хтјели и како би се с појединим погледима слагало. И не би требало да иде, баш с гледишта демократског, који у диференцирању налази не-

опходан услов напретка. А пошто и слобода спада у те услове, то се и она не смије закраћивати толико да прелази у распадање потребних здравих цјелина друштвених, као што су корпорације, странке и државе. Свуда се ту према приликама, народним особинама и постављеним смјеровима мора нешто жртвовати да би се одржала цјелина. Али право на своје мишљење, на боље разумијевање прилика у својој кући но што могу други ван куће, мора се оставити сваком. Гријешити може бити, погледи се могу разликовати, путеви се могу разићи — то је диференцирање — али то не смије да буде узрок душманском раздору, кивној хајци једна на друге, међусобној душманској мржњи и разоравању слоге. Све се то расправља међу људима различитим и родољубивим мирно, различито и с љубављу. Нама треба узајамног обавјештења, а не раздора; нама ваља да један другог чувајујемо, а не због стварних или магинарних недостатака да коњубијемо разлике у погледима ваљем различити братским разлозима. Не узимајмо их за повод да се међу народима мржњу једнога њега да се не да противу другог, једне државе противу друге. Напошљени не смијемо због пролазних појава у текућем животу жртвовати велике идеје српскога народа у страшно необузданој рушници тогосе данкојевојеве. А то е данас на сав мах ради. Данас се чак измишља само да би се могло грдити, атемисати и сијати мржња; данас се клевета, да би се имао узрока за раздор; данас је пакост замијенила разлог; данас се ништа не гледа већ на то, да се диге галама, да се подстиче свађа, да е за кике дохваћамо и да направимо од Српства један цигански вашвр. Пропали су идеали, изгубљени су погледи на далеку и бољу будућност народну, тежак је души нашој постао широк хоризонт патријизма, сад се све згрчило у једно пакосно срце и отуд само врх отров који нас раздира.

Непаметно би било и кад би смо велке идеале народне, којима сви морамо сложено да служимо, жртвовали за ситнице пролазнога живота, кули камо је дубље измишљати и подметати, изоначавати и потварати сам да би се имало узрока да се грдно и раздирамо. Така морална праза, кад обузме народ, или њебве првосвештенике у јавноме жићу, није друго до болест — болест која се тешко лијечи и која доноси демонске плодове.

Така болест у народу, који је даровит, као што је наш, два пут је горја и сузбољешја. Није бадјава и бив разудијевања речено: О ђе-није кад ти једном залутаи! О даровитости можемо рећи ми, кад

ти затумараш! Ту је зло несравњено горе, но кад заблуди глупак или простак.

Па и зато наши јавни радници треба добро да отварају очи кад што раде. У осталом нека погледају како други народи чине. Има ли у њемачкој, француској, руској, енглеској, талијанској, па ако хоћете и у најновијој турској журналистици тога чуда и покора што се запатило у српској? Има ли игдје таквих гнусних свађа, клевета, подвала, пакости, гонења и мржње; има ли игдје те бруталности какве видимо у српској журналистици? И има ли игдје такве неполитичке политике, такога разоравања националнога темеља на коме стојимо, такога немилосрдног уништавања свих погодаба за напредак према општем циљу усред оволиких и овако моћних непријатеља, који неуморно раде на њашем уништењу, као што је у нашем јавном животу? Зар ни то да нас не дозове памети, да је раздор, удружен с мржњом, с пакошћу, с клеветањима и узајамним сатирањем, изишао из оквира локалног живота и да је захватио цио народ, па и обије српске државе? Зар не видимо да смо у нападајима и одбрани један другом постали Турци?

И кад су ово зло створили синовни српски који су школовани, онда је то знак великог недуга.

Нећемо рећи ни да се надамо, ни да се не надамо бољему, али ћемо имати српљења, па ако се и опет морамо бранити, бранићемо се, као и до сад, мушки, али са мирном савјешћу, јер смо наше најбоље разлоге изнијели противу такве несрпске и разорне борбе.

Полемика

Изједе га брига

Ко би могао вјеровати да на земљи гамиже и некакав Блажо П. Пилетић, благајник у Нишу, и да тај Блажо у нишком „Заставнику“ исповиједа да није политичар, јер нема спреме за то, али да ипак чита све листове који му до руку дођу (ма на каквом трону сједио) и да га једе брига за Црну Гору, коју је љетос чак и посјетио.

Том се човјеку, видите, грдна неправда учинила. Долазио нам је, а ми ништа о томе нијесмо знали. А велики је човјек долазио у нашу малу средину, и та велика средина требала је томе малом човјеку да приреди велики дочек, јер тако подбаје малим срединама према великим људима. (Збунили смо се овдје мало, јер нам на врага баш сад паде на памет Гогољев ревизор, Бобчински, Попчински и сви остали... чински и нечински, али не мари ништа). И пошто је љетос изволио посјетити Црну Гору, прати „што се дешава код разних држава и народа“, па наравно и код разних Црних Гора, па „прелиставајући дневне листове наишао је и на „Цетињски Вјесник“.

Оданимо мало овдје. Оданимо, јер сад почиње Ненадовићев „врлетни буквар“, уз који је и тако ученим људима као што је г. Пилетић мучно пентрати, а то ли нама. Сад долази „орација“ о Фридриху Говоме процесу, о патриотизму, о полузваничности, о мртвом Владиславу (сироме Владиславе, ко му још кости у гробу није испретурао!) о 96. броју „Цет. Вјесника“, о његовим очима које је протрљао, па о хрватској коалицији, о културном свијету, напошлетку о укисељеним „заједничким интересима“ са славношћу одозго. (Код ове сласти забранено је читаоцима лизати прсте!). Заборавио је само да замјери напаљачима на Црну Гору, али то кака није из објективности, он је стиха ради. Само је „Цетињски Вјесник“ крив, и то за то, што је казао „Погодили су се“, и што је зажалио што се шпијунска организација, од које Фридрих Гови господари примају извјештаје, није у Биограду и у Србији открила.

Чудновато, како су по неки учени људи, који „немају сиреме“ за политику, у политици далековиди, па кад не метну наочаре, не виде што им је пред носом. У чланку „Погодили су се“ тежиште свега што смо рекли лежало је у том, да је таквим свршетком Фридрих Гови процеса Аустрија спасла од јавности своју шпијунску организацију у Биограду и у Србији, коју би иначе у току процеса морала открити, а ученољубиви и објективни некаки Пилетић, кога нико ни зашта није питао, јавља се да у нашем напису пронађе оно што нема, а да превиди оно што свакоме поштеном родољубу и човјеку пада у очи.

Али брига! Кома тешка брига, па ако ће и за Црну Гору, није помутила срце дашу! Изједје га — пушта неостала!

„У једној нарочитој мисији“!

„Дубровник“, бранећи се од „незваничарства“ у погледу његовог државног према Црној Гори, говори о некоме своме чланку у 97. броју и о некоме чланку, који је изишао у биоградским „Вечерњим Новостима“, који приписује „једној креатури, која је у великој близини „Цетињског Вјесника“, а која се баш оно вријеме, кад је изишао чланак у нашем листу, налазила неколико дана у нашем граду у једној нарочитој мисији“.

Пада нам у очи ријеч „незвани“, коју додају спљетском „Нашем

Јединству“ и осталима, који се с њим не слажу. То ће рећи, да је он, бранећи господу у Биограду, која случајно располажу са диспозиционим фондом, један од „позваних“. (Кад је ко брљив, сам се одаје).

Признајемо, да нам је чланак 97. (у „Дубровнику“) непознат, али ако се у њему говорило о неком „секретару“, који је дошао да поткупи поштене људе око „Добровника“, онда смо ми све то дознали из „Нашег Јединства“, који му је одговарао. Али то је споредно.

Главно је да „Дубровник“ изнесе име и презиме те „креатуре, која је у великој близини „Цет. Вјесника“, и којој приписује чланак у „Вечерњим Новостима“, а нарочито да не закрати читалачком свијету ту „нарочиту мисију“, у којој је та „креатура“ долазила у Дубровник.

Треба једанпут да се истјерају на чистину они који инфамно клеветају, или, ако истину говоре, они који у Дубровник долазе у „нарочитој мисији“, наравно неваљало!

Имате право

Не јауче пас, на кога смо се бацили, него онај, ко је погођен — вели народна пословица. И онај, који је нашим писањем погођен, процвилио је кроз „Мали Журнал“, који је до јуче и сам био противу Пашића, сад пушта чланке који га узимају у заштиту.

У једноме таквом чланку, да би за радикалске читаоце мања била укуснија, подмеће „Цет. Вјеснику“, да напада радикале и радикалну странку. То није у ствари, али кад неко нема сучим да се брани, он измишља и подмеће да би се ма и посредно одбранио, у овоме случају бранити ненападну радикалну странку. У срдној њеној својој нападној линији, која је мисли да пише у „Цет. Вјеснику“, као што је у биоградској политици међу радикалима (бија), сада се противнику подмеће све што се мисли да ће код читаоца упасти.

На све то имамо да одговоримо само једно: Допуштамо вам да клеветате до миље воље и, имате право да се на нас љутите. Само немојте желити да вам се још боље попнемо на душу. Знате, прилични смо ђамбаси, па ће вам узалуд бити ритање. Збацили нас нећете моћи, само можете добити оструге (мамузе) дубље у ребра.

је Мухамед пренустио? Је ли то урадио као сљепо одани сауга, који у својој жртвености за свог господара иде тако далеко, да му уступа и жену, која је с њиме дијелила његов шатор, или му је можда да на уму захристала, практична и мање веледушна основа, кад је к њему довео у дјевојку, која му се тако свиђала. Кад је ради о женама, тај је Арап неизмјерно стрп, али и сусретљив, што је тако неразумљив, као и многи његови чудни назови о врлини и мрзоту. А можда сам и ја био дошао у сусрет његовој слуги, кад сам ушао под његов шатор и угледао жену, коју је он као своју поудану савезницу баш мени био најмилији.

Све те мисли изморише мој дух тако, да сам наскоро чврсто заспао.

Па једном ме пробуди шкрина брат; Мухамед дође као обично свако јутро, да ме пробуди. Он отвори прозор, кроз који паде црвена ријечка свијетлости, обасјавши тјело чаробне Алуке, која је још једнако славала: „Овај диван е хилима моје рухо, да га чисти. Он не погледа ни једним погледом дјевојку, која је крај мене лежала, као да не зна и не осјећа да се она код мене налази, а при том му је лице било тако мирно и озбиљно, да није одозго никакво осјећаја. Свијетлост, која толико Мухамедових босих погу и вјежи вадих, који је напињао Алукину плућа, пробијаше дјевојку. Она испружи руке, жрепчећи, отвори очи, погледа најприје у мене, па

Споречкали су се

Сплетско „Наше Јединство“ и дубровнички „Дубровник“ нешто се у четири ока објашњавају, готово би се могло рећи, споречкали су се. И то због што се тиче објективности.

Никако „Наше Јединство“ не може да разумије, да је „Дубровник“ објективан лист, и вазда му по нешто замјера. „Дубровник“ опет устало доказујући, да је он доиста лист у свакоме погледу објективан, а за доказ наводи то, што му срце ботињиво не може да допушта, да „Цетињски Вјесник“ „напада Србију“ „Наше Јединство“ му одговара да „Цетињски Вјесник“ не напада Србију, него одговорна лица, а та лица нијесу Србија, и онда пита: Зашто „Дубровник“, кад је објективан, не узде ни једанпут у одбрану Црну Гору од толиких неоправданих напада не само од стране листа из Србије, него и ван ове?

Не знамо шта ће му „Дубровник“ одговорити, али док се они споразумијевају да кажемо, да „Дубровник“ има у Дубровнику и околини 125 претплатника, а у Србији 600, те ако то што год објасни. Молимо само да нас не разумијео криво. Не велимо ми да тих 600 примјерака плаћа (да се најприје прекрстимо) какав диспозициони фонд, него онако — допада се људима „Дубровникова“ објективност.

Поштени људи!

„А четврти члан овога красног друштва, Един, у „Цетињском Вјеснику“ — како каже истинита Фридрих Гови, „Дн. Лист“.

„Дн. Лист“ је „Дн. Лист“ замјерио, кад „Цетињском Вјеснику“ у ту ту, а јерку чини сам „Обзор“, а који је „Цет. Вјесник“ Фридрих Гови документа прештампвао?

Оно што сам чини, није гријех, а што прештампаме ми, гријех је. Истине је „Дн. Лист“, зазорно кад Фридрих Гови документа донесе „Обзор“, „Покрет“ и други листови из српско-хрватске коалиције, него је гријех кад то „Цет. Вјесник“ од њих позајми.

Поштени људи, дошљедни листови — ха, ха, ха!

О Црној Гори

(2)

Али што прије свега како за Њега, Књаза, тако и не мање за његов народ говори, јесте тај случај, што већ недесет

онда у Мухамеда и по све се осови. Затим промрља:

- Ја сам гладна.
- Што хоћеш?
- Како.
- Добро.

Држећи преко руке моје одијело, стајао је Мухамед пред нама и чекао на моје заповиједи.

— Донеси ручак за Алуму и за ме, — заповиједим му.

Он оде напоље, а да се ни израз зачућеша, ни израз јада није појавио на његовом лицу.

Кад је он отишао, окренуо сам се к младјој Арапкињи:

- Хоћеш ли ти становати у мојој кући?
- Хоћу, врло радо.
- Ја ћу ти одредити твоју посебну собу и најмити жену која ће те послуживати.
- Ти си много великодушан и ја ти захваљујем.
- Али ако се не будеш добро понашала, протјераћу те.
- Ја ћу учинити све, што год будеш од мене захтијевао.

На то прихвати моју руку и пољуби је у знак покорности.

Тада уђе Мухамед опет у собу и донесе на дрвеној плочи ручак. Кад га је метнуо на сто, рекао сам му:

— Алука ће остати у мојој кући. Про-

година сједи на пријестолу својих отаца. Колико се за то вријеме догодило промјена у сусједним балканским државама. — Шта се ту све за то вријеме измијенило! У Црној Гори је народ своме владару у добрим и злим данима остао вјеран, вјерно је Књаз у добрим и злим данима водио свој народ. И само на то треба сви они да мисле, који се не могу да засије подспрдним примједбама и исмијевањем тога храброг народа ондје у Црним Брјеговима.

Књазу сједи уз кољено савјетници, којима је само бољитак земље на срцу. Како он сам, тако и они ставили су себи њезин миран напредак и одржавање уређених мирољубивих односа са осталим државама за највиши циљ. Зна се, да је сразмјерно кратко вријеме, што је Црна Гора постала земљом, која има у савјету народа да одлучује, али то ипак није разлог, да се она не узме озбиљно и да се с њоме не рачуна. Мора се признати, да је мало њих гледнуло у управу те земље, да уопште само мало њих земљу лично познаје, али коме је у дио пало, да чује, како особе од утицаја о даљем развоју Црне Горе мисле, како им је свима стало озбиљно до њихова задатка, како се неуморно ради у министарствима — са главом министарства иностраних дјела може се већ око 8 сати изнутра говорити — како сваки појединац од Министра Предсједника, па до најмањег чиновника, сматра за своју најсветију дужност, да користи својој отаџбини, тај ће врло брзо с највећим поштовањем судити о влади, којој није тако лако, да води и управља одгојем једног народа, који је тек недавно ступио у ред културних народа. Тако брзо и неће ићи са тим образовањем, али их је ипак врло мало, који тим најискренијим намјерама јак отпор насупрот стављају.

Ваљано школе професору за одгоја младежи. Већина професора и учитеља вици су њемачком језику. Зна се да су своје школовање у Аустрији или дјелом у Њемачкој провели. Тако сам познао једног од господи, који је учио у Хали, други је био у Јени на свеучилишту и обојица су знали толико о њемачкој педагогији и њезиним садашњим учитељима на свеучилиштима, да сам потајно своје знање о том предмету знатно могао обогатити. Бјеше весело призор, кад сам једанпут с вечера близу гимназије ходао и свугдје сријетао вриједне ученике, гдје уче напамет и шетајући се свршавају своје задатке за сутрашњи дан. Српски, италијански, француски и њемачки роморило је са свију страна у по гласа.

Једну другу културну потребу узела је влада тиме да ријеша, што је увела редован аутомобилско-поштански саобраћај у читавој земљи, концесирајући једну чешку фабрику аутомобила на 15 година. Дата јој је и знатна субвенција. Пред-погода је била, да се успоставе ваљани путеви, а то је онег добро дошло општем промету, који је до скоро пости-заван осамареним животњима. Сада могу опсежне шуме, што леже на истоку земље корисно примијењене бити, а путник може рачунати на тачну поштанску везу. Тако постоји већ споменути линија Котор—Цетиње. Има и свакодневна веза Цетиње—Подгорица и једна трећа Подгорица—Никшић, тако да се за кратко вријеме може досијети до свијех тачака у

стри два три хилима у оној соби на крају ходиша и позиви жену Абд-ел-Кадер-ел-Халаке, да је послужује.

— Да, господару!

И то је било све.

Сат касније налазила се моја лијепа Арапкиња у великој и свијетлој соби, па кад сам дошао к њој, да се освједочим да јој ништа не мањка, замоли ме она смијерним гласом, да јој поклоним сточић са огледалом. Ја јој то обећах, а кад сам се удаљио, сјела је она на меки хилим од девине длаке и запалила цигарету, чаврљајући живо са старом Арапкињом, по коју сам био послао, као да су већ године и године живиле заједно.

II

Цео мјесец дана живио сам с њом врло еретно и све сам се тежије приљубљивао томе бићу, које је припадало другој и туђој раси, другом и туђем племену, и као да је било рођено на другој планети.

Ја је нијесам љубио, — не, ми не љубимо кћери те причинице земље. Нијесам је прозивао између нас и њих, чак ни између њих и њихових законских супруга, онај по-авати модри свијетан дубави, што расте у сјеверним крајевима.

(Наставиће се)

ПОДЛИСТАК

Алука

— Guy de Maupassant —

— 3 —

Сјетим се, да ми још није познато ни њезино име, и запитам ју:

— Како се зовеш?

Она је неколико минута шутјела и наједном се тргнула, кад сам ју наговорио, као да је поспе заборавила, да сам ја у њезиној најнепосреднијој близини. У њезиним у мене упртим очима упознао сам, да је тај кратки размак времена био довољан, да ју учини поснанош. Била је снажна потреба спавања, силно и пенадно, попут свега, што лако запалјиву женску ђуд одузме.

Она ми одговори пехажно, зијевајући:

— Алука.

Ја ју даље запитам:

— Ти си поснана?

— Да, — одговори она.

— А ти спавај.

Она се жупно пружа крај мене, легиуши на грбух и обухијуши објема рукама своје тјеме, и већ за мало времена одије ми нешто тихо и једнолично дисање, да је слатко заспа.

Лежећи крај ње, почнем размишљати, да ли цијела та ствар буде јасна. Зашто ми је

земљи. Мора се чешкој фирми, која на-
става подузеће благодарити, што на та-
ко ревносан начин, који није прои-
текао из себичних побуда, допринио
приступачности земље. Осим свега оста-
лог постало је тиме путовање по земљи
много јевтиније. Како ме увјераваше љу-
безни управитељ на Цетињу, биће до
идуће године већа отворена кола, тако,
да се човек неће морати плашити да не
добие мјеста кад би мало прије поласка
долазио. Црна Гора располаже пак и
једном жељезницом и то од барске луке
на Јадранском Мору, која јој је некада
пришала одлуком Берлинског Конгреса,
горе на Скадарско Језеро. Редован про-
мет отпочео је тек ове јесени, али се
може очекивати, да ће се касније погод-
ним трговачки пут него високи пут у
Котор на оној јужној страни земље у
вези са пловидбом по Скадарском Језе-
ру, отворити.

Нека ми је дозвољено, да кажем још
коју ријеч о становницима земље. Већ
сам споменуо љубазност пограничних чи-
новника, али и иначе сријета човек пра-
вог источњачку предисполитивност и го-
сподарство. Приликом вођење на Цети-

ње наклонио сам се неколико пута при-
јатељски једној по свој прилици врло
болесној жени неког обичног човјека,
који је сједио са мном у колима, и до-
хватио јој склизнути покривач. При из-
лазу пружно сам јој руку и зажелио ње-
мачки „добар поправак“, јер ми се сви-
дјело како је неуморно њезин муж успут
био забављен око ње. Тада ме он при-
хвати за мишицу и рече ми преко шо-
фера, да не одсједнем у хотелу, него да
станујем код њега, јер он ми је врло
захваљан на мојој пријатности. Наравно
да сам ја претпоставио хотел.

Већ након два дана био сам познат
на Цетињу и свугдје су ме љубезно по-
здрављали; неколико пута нијесам могао
крај свега настојања избјећи, да људи,
с којима сам се у тако званим каванама
забављао како је било, давно прије пла-
те моју чашу пилењског, по што сам ја
и помислио да извадиам новчаник.

Кад сам се растајао са Црном Гором
брже то се осјећајем жалости! Познао
сам једну земљу, која пружа толико за-
нимљивог. Био сам свугдје тако при-
јатељски и не мање и од власти сусри-
јетан. Понио сам сасвијем другу слику
обожавања достојног Књаза и његових
ванредно љубазних министара, које сам
имао прилике све да упознам, собом, да
сам чврсто одлучио, колико од мене бу-
де зависило, потрудити се, да криво,
често пута намјерно обрнуто прикази-
вање истинитим и непристрасним изје-
штајем опротивим. Нека ми пође за
руком, да многог задобијем за пут у
Црну Гору, како би се и сам освједо-
чио о оном, што сам овдје приповије-
дао. Увјерен сам, да ће додекати најбо-
љи и најгостољубивији пријем и да неће
пожалити, што је подузео тако далек
пут.

Српство

Тиф у Боци. У Боци Которској по-
јавио се тиф и почео је нагло да се шири
тако, да је по тамошњи живаљ настала
озбиљна опасност.

Сенаториум на Конаонику. У Србији
се ради на томе, да се образује акци-
онарско друштво за подизање санатори-
ума на Конаонику за нервне и плућне
болести.

Позоришни питомци. Позоришна у-
права у Биограду намјерава да ради уса-
вршавања у глуми пошаље на страну не-
колицину млађих глумаца.

Далматински сабор. У уторак се по-
ново састао далматински сабор, који се
бави са приједлогом буџета за ову го-
дину.

Отворење српске цркве. У селима
Петралици и Ранковцу, у Македонији,
отворене су на Божић српске цркве, које
су до сада биле затворене по наредби
камакамова заступника у Паланци.

Забава у корист велеиздајника

— нарочити извјештај —

Призрен, јануара

И ако је Призрен међу Арнаутима, у-
дљен од путова и живљења промета та-
ко, да тек с времена на вријеме дође о-
вдје по који путник из Европе, ипак по-
грешно би било мислити, да овдје вла-
да мртва тишина у погледу европског
разнобојења. Ако и по 2—3 пута годиш-
ње даје се прилике овлашћеном грађанству,
да нађе духовне насладе и пријатног ра-
знобојења, а за све то има се благода-
рити нашим вриједним богословима.

Богословска омладина, организована
у свом бачком удружењу „Растко“, које
удружење постоји од наза 21 годину,
увјек се старала, да приреди по коју
забаву годишње. Ове забаве постизавале

су двојаки циљ: приређиване су с намје-
ром, да се помогне појединцима или у-
дружењима, која раде на културном пре-
поробају нашег народа, или су пак при-
ређиване у корист друштвене књижице,
која већ сада броји на 1500 егземплара,
из којих наши богослови попуњавају сво-
је знање.

С друге стране давана је становници-
ма славног Призрена могућност да се
провеселе и међусобно још боље упоз-
нају, јер се овдје скупља сва интелиген-
ција наше вароши.

Такве позоришне забаве са игранком
давала је дружина „Растко“ у корист по-
страдалих Скадрана од земљотреса, у ко-
рист подизања скопске гимназије, у ко-
рист „Црвеног Крста“, често пута у ко-
рист својих сиромашних чланова и т. д.

Сада, на други дан Божића, узела је
дружина сама иницијативу да приреди
забаву у корист породица загребачких
„велеиздајника“, који су осуђени само
за то, што су вођели свој народ и што
су били добри Срби. Богословска омла-
дина, као дио српске омладине, која је
вјерни тумач жеља свог народа дубоко је
тронула нечовјечним поступком на загре-
бачком процесу, те је учинила све при-
преме, да забава буде што величаствени-
ја и заиста постигла је циљ.

Сала је била дупке пуна. Ту је било
преко 40 турских официра са мутесар-
ифом на челу; сва српска интелигенција,
као и виђенији грађани свих народности
наше вароши.

Забава је отпочела поздравним гово-
ром, кога је држао председник дружине
г. Марко Кнежевић, богослов IV год. Го-
вор је био пун одушевљења и провеја-
вао је чистим патриотизмом. Најприје је
истакао плодове уставног режима у тур-
ској империји; говорио је о значају бач-
ких удружења као најачег мотора за што
брже и многостручније усавршавање ом-
ладине која има да тежи к народним
задацама, пропратио историју „Растка“,
пријешао на побуде, којима се дружина
руководила, да приреди ову забаву и
завршио са нашом националном идејом.

Послије говора председничког одс-
виран је „туријат марш“, српски марш,
а хор богослова отијевао је неколико
српских патриотских pjesама. Послије кон-
цертног дијела јединствено је приказана
жива слика Косовка Дјевојка по народној
pjesми: гуслар је певао pjesму до моме-
нта, кад је дјевојка напустила „Јунака“. Ор-
ловића Павла, највише је јединица, по-
штена београдска бајра и на њој се ви-
дила косовка дјевојка у народном одје-
лу, придржавајући једном руком Орло-
вића Павла, а другом га заливљајући „ла-
ђаном војником“.

За тим је приказан „Јунак“ (Одјел-
човек), а иза овог настала је игранка,
која је трајала до 2 сата послје пола-
ноћи.

Гости су се разишли с највећим одуше-
вљењем и одијели најбоље успомене. Ври-
једни богослови одржавали су најбољи
ред због чега заслужују сваку похвалу.
Само су без игре „радикалке“ могли
проћи!

Из народа

На част им било!

Подгорица, јануара

Пошто ме наморава дужност као гра-
ђанина подгоричког, и она мисао, коју
сам гајио вазда према Црној Гори, а да-
нашњој мојој домовини, не могу пропу-
стити, а да Вам се не јавим не у хатар
какве моје накнаде, но у хатар истине, а
с тиме да одбијем лагу са свакојег ов-
дашњег поштеност грађанина.

Читао сам данас у вашем листу да
нечесови листови, који се називају међу
прима „Обзор“ и неке њему подобне
плаћеничке начавре, па неки дио био-
градских листова, подмећу као да при-
мају нечесове дописе из Подгорице. Ти
несретни синови и лажови би хтјели са
тијем да осумиче Подгоричане код Књ.
Владе, а знају ли ти нељуди, да старо-
сједиоци Подгорице не само ови што су
данас живи, но и наша покољења неће
никад заборавити успомену и славити
Његово Краљевско Височанство Књаза
Господара, за наше ослобођење, које је
извршено на 27. јануара 1879. године. И
те године народ из Подгорице и Зете
подигао му триумфалну капију и урезао
оно што нам је на срцу било, које и да-
нас стоји и остаће вјечно, урезано злат-
ним словима:

Благо тебе Зето земљо равна
Ево тебе твога Господара.

А то исто мисли сваки поштени Црно-
горац и Брђанин, који се овдје населио.
Изузимајући Лазара Бркића и његове
дружине, ако их има, који су од непри-
јатеља Црне Горе поткупљени, срам их
било, као што ће их срам и бити пред
цијелим поштеност српским народом,
и нашом браћом Словенима. Он као на-
ставник подгоричке гимназије, имао је за-

датак да нашу омладину поучава у слози
и љубави, а не да као издајник црногор-
ски подмукло сије сјеме раздора по на-
шој јуначкој Црној Гори.

Не могу и ово пропустити, а да о Бр-
кићу не доставим и то, да је он овдје
отворио књижару под именом С. Бркић
и комп. и с том радњом управљала је
његова мајка. Но пошто се у тој радњи
налазило и другог материјала за ђаке
гимназије, он је био забрањено сваком
ђаку из његовог разреда, да не смију у
другој књижари купити ништа, па чим је
опazio у којег ђака да није купио што
у његовој књижари зостављао их је као
најгори тирјанин. Но јадни ђак се зато
није смио ником пожалити да му при-
испитима не стави рђаву оцјену. Ето тај
човек што је чинио од наше младежи,
а много скупља је материјал продавао
но други.

Зато молимо наше надлежне да при-
шљају наставника за Подгорицу, да
буду образиви и да нам шиљу поштене
људе, а не као Бркића.

За данас оволико да покажем „Обзо-
ру“ и његовој дружини, који пискарају
противу наше миле домовине, да ниједан
не пише истину по све лажи. Лажа им
на част служила.

Риједак јубилеј

Поводом педесетогодишњице црквене
службе, г. протођакон Филипа Радиче-
вића, примили смо из мјеста све редове:
Како што је раније већ било објављено
у „Цетињском Вјеснику“ у сриједу, 16. пр.
мјесеца у нашој је пријестолници просла-
вио педесетогодишњицу своје свештеничке
службе митрополитски протођакон и члан
св. синода господин Филип Радичевић.
И ако је слављеник тежио да тај дан
тихо и скромно проведе у кругу најинтим-
нијих својих пријатеља, ипак је ово ријетко
славе имало већег учешћа, те по томе,
а и због самог његовог значаја, и ми ће-
мо овдје у кратко исписати ово неколико
редака.

Отац протођакон Филип Радичевић спа-
да међу прве и заслужне свештенике цр-
ногорске, који са својом истрајном ре-
вношћу служе и за стар православне црк-
ве, Владици Црној и своју драгу
домовину, још о добрим браћенопачиштем
Господару. За вријеме пе-
десетогодишњег свештеног службовања на
атедринском протођаконском мјестоу
у св. синоду митрополита. У црквеној
служби у св. синоду мисли свога чина о.
протођакон увјек је знао одговорити
својој св. дужности на потпуно њихово
задовољство. Поред онако побожне а
притога у митрополитској служби, са по-
мом се окупљао и другим облицима — што
чини увјек најпријатнији уносак на при-
сутне у цркви, ије за свакој годни вјерно
и ревносно вршио дужност тајника од-
носних наших митрополита.

И изван црквене службе и у грађан-
ским дужностима, које су му повјераване,
знао је отац протођакон вјерно и ревно-
сно послужити свог Узвишеног Господара
и Домовину. Он је био три године и сек-
ретар црногорског Сената, највише суд-
ске и административне власти у земљи
из прве владавине данас сретновладају-
ћег Књаза Господара; па васпитач наше
младежи у цетињској основној школи
пуних 14 година а такође за више годи-
на и наставник дјевојачког Института на
Цетињу, те су му претпостављене школ-
ске власти изражавале своје признање
и задовољство на његовом просвјетном
раду. Па и пошљедњег рата неосјећиви
је рад о. протођакон Радичевића при-
рускоме црквеном крсту; а тако и њего-
во ваздашње заузимање да што већи
број младих из старе своје постојбине
— славне Зете — упути на науку. Отац
Протођакон по Највишем налогу ишао
је више пута у Русију у пратњи наших
архијереја и митрополита ради њихова
посвећења и онамо у цркви и изван ове
у највећим круговима знао се достојан-
ствено представити као протођакон и
Црногорац.

Протођакон Ф. Радичевић бави се о-
давно и са књижевношћу и ми се са ње-
говим именом и сријетамо по многим срп-
ским листовима још од 1865 године. Он
је уз остало понајвише јавности преда-
вао многе старине, а такође и књижевно
расправљао о поријеклу Бранка Радиче-
вића, доказујући с фактима да је он по-
ријеклом Зећанин, син поносне Црне Горе,
како јој је бесмртни pjesник певао. Још
се може рећи, да је Радичевић озбиљним
својим радом, и врлог свештеника и гра-
ђанина и ријетком карактерношћу задо-
био признање; а Његово Краљ. Височан-
ство Господар као свога придворног
протођакон удостојио га је повјерења
да буде вјероучитељ Владарачкој дјечи и
за родољубива дјела његова награђен је
достојно разнијем црногорским и дру-
гим страним орденима.

Прије десет година о. протођакон про-
слављено је свечано четрдесетогодишњицу

свога службовања, а 16. пр. мјесеца и
педесетогодишњицу — Тога дана јуби-
лар је почашћен многобројном посјетом
чиновништва и грађанства пријестони-
чког уопште, као и безбројним телеграф-
ским честиткама из Црне Горе, Србства
и из Русије. Као и пригодом јубилеја
четрдесетогодишњице тако и овог полу-
вјековног јубилеја — Његово Краљ. Ви-
сочанство наш Узвишени Господар уз
честитку и овог јубилеја најмилишћу је
је благоизвољно на Никољ дан ове годи-
не и лично изразити јубилару своје Ви-
соко владалачко признање на његово ре-
вносно и вјерно службовање Цркви, При-
јестолу и Отаџбини: а прије тога Њи-
хова Височанства Књаз Мирко и Кња-
гиња Наталија такође су благоизвољели
брзојавно с Крушевца најсимпатичније
слављенику честитати јубилеј. На сами
дан прославе у број добијених честитки
јубилар је примио веома ласкаве садржи-
не писмене и брзојавне честитке од на-
ших Архијереја: високопреосвештеног гос-
митрополита Митрофана, преосвештеног
госп. Кирила, као и примаса српског госп.
Архиепископа Милиновића; а са стране
од преосвештеног Епископа далматин-
ског госп. Д-ра Никодима Милаша и
епископа Бокототорског госп. Доситеја,
од славјанских благотворитељских об-
шества из Петрограда и из Москве, од
свега православног свештенства котор-
ског као и од виђенијих онамошњих
Срба.

На 11 сати прије подне, на дан про-
славе, јубилар је примио и денуацију
свештенства: у лицу протојереја цетињ-
ског особља цетињске Консисторије и
свештеника, који се овдје сада налазе
као народни посланици, која му је под-
нијела адресу општег признања примјер-
ног, патриотског и побожног службова-
ња Цркви, Пријестолу и Отаџбини.

Нека би дао Бог, да слављеник још
дуго послужи Богу и народу своме за
примјер млађем нараштају.

Стално позориште на Цетињу

У више прилика истицана је у нас жеља
за оснивање сталног позоришта, како би
се колико толико попунила празнина, која
се сваки даном све више осјећа. Што
се она до сада није могло постићи пот-
пуно је разумљиво, али сада би се са
свим лако могла и остварити. За њено
остваривање на првом се мјесту има за-
хвалити Књ. Владици и Н. Скупштини, по-
што је иницијативом прве, а предисрет-
љивошћу друге у буџет за ову годину
унесена и сума од 6000 перпера, нами-
јењена за помоћ позоришту; на другом
се мјесту има захвалити вредноћи и агил-
ности дилетаната.

Са мало више труда и воље могли би-
смо одмах доћи до сталног позоришта.
А ево како:

У Радничком Друштву налази се и
позоришни одсјек. У томе одсјеку има
већ знатан број чланова, који су се до
сада огледали на позорници, међу којима
има и који су успјешно дјеловали.

Ако би остало и на даље по старом,
т. ј. ако би то одјељење наставило своје
дјеловање у започету правцу нити би се
могло, нити се може захтијевати од њега
велики успјех, а најмање би оно могло
постати оно за чим се у нас тежи. А ево
зашто: Радничко Друштво као сталешка
организација, и ако не у строгом смислу,
има и пречих и важнијих дужности. Сем
тога управа, која је позвана да рукује по-
словима и управља свима одсјелима дру-
штвеним, све и кад би хтјела, не може
у оној мјери посветити своју пажњу и
радити на унапређењу и напретку позо-
ришног одсјека као што је у стању
управа посебне јединице — позоришта.
Уз то сам одсјек позоришни много губи
и самим тиме што није посебно тијело,
што је саставни дио једног удружења,
које носи на се чисто сталешки карактер,
и ако, као што рекосмо, то није баш у
строгом смислу. А да због тога позори-
ште губи много, то се могло лако и до-
сада увидјети с озбиром на посјету по-
зоришта и на назоре наше публике.

И као што ово одвајање позоришта
од Радничког Друштва користи самом
позоришту и иде у прилог његовог на-
претка, исто је тако оно и од користи
и по само Друштво: Своме главном за-
датку би могло да поклати већу пажњу
и рад, оснивајући недељно-празничне
школе за усавршавање радника било
стручно било интелектуално, приређива-
њем поучних предавања и т. д. што би
све корисно дјеловало на образовање и
усавршавање наших радника, као што је
то свуда у страноме свијету.

За одвајање позоришта диктују још и
разлози чисто финансијске природе, који
су од великог утицаја за даљи напредак
и развој позоришта.

Позоришни одсјек је неоспорно нај-
продуктивнији у Радничком Друштву; у-
право он је главни финансијски извор

шјеле ове организације. Па и поред тога, њему од тих прихода најмање припада.

Друштво има двојак прихода: од чланарине и од позоришних представа. Чланарине не износе много, док су главни приходи од представа. И са тим приходима има да се измирују сви расходи, од којих су они за позориште познати.

Друштво плаћа станарину, послугу, учитеља музике, инструменте, ноте и др., док мањи дио употребљује за расходе позоришног одјека тако, да не само што не може да одваја за гардеробу, декорације, репертоар, артисте и т. д. него и неће моћи.

Као засебна јединица позориште би било у много бољем положају и могло би много лакше да се брине о свом напретку и усавршавању.

Уз то би оно много добило и морално у томе што не би било принуђено, да излази са представама кад мора да попуњава дефиците као што је случај био са представом „Књаз Арванит“ и да у очима публике губи повјерење и излаже се руглу, него би излазило само онда када је за представу спремно.

Од субвенције друштво би мјесечно имало пет стотина перпера. Нека од четири представе, које у мјесецу да, има исто толико. Са том сумом од хиљаду перпера позориште би могло свога редитеља боље да плати и да, према томе, од њега тражи с правом да одговара

за његову радњу, а не да га тражи да одговара за његову радњу. Јер, кад се од њега тражи да одговара за његову радњу, он се од њега тражи да одговара за његову радњу. Јер, кад се од њега тражи да одговара за његову радњу, он се од њега тражи да одговара за његову радњу.

Као што се из овога види, напредак позоришта и остварење сталног позоришта зависи само од овога и само на овај начин може се нешто постићи. Продужити у започету правцу није ништа друго него продужити вегетирање.

У чистој и искреној намери да помогнемо нашем позоришту као љубитељи позоришта и пријатељи позоришне умјетности предајемо ове редове јавности, стављајући их на срце нашим дилетантима, а већ смо унапријед уверени, да ће код г. министра просвјете, коме је у овом правцу наби одзива.

Дневне новости

Наш златни новац. Г. Милоје Ж. Јовановић, начелник министарства финансија, отпутовао је из Лондона у Беч, гдје се бави ради ковања нашег златног новца у вриједности од 10 и 20 перпера. Нацрт новца израдио је проф. Стеван Шварц и рељефни портрет Господарев израђен је умјетнички и врло моделирано.

Одликован. Г. капетан Андрија Раичевић, шеф полиције на Цетињу, одликован је Даниловим ордеом четвртог степена. Сретно било!

Капетански грб. Њ. Кр. В. Књаз Господар благоизволио је подарити г. Перу Поповићу, управнику цетињске царинарнице, капетански грб.

Рад Н. Скупштине. У четвртак послје подне у Н. Скупштини изабрана су три одбора за изучавање законских приједлога: о административној подјели, допуни у закону о пензијама и о чиновницима грађанског реда. Јуче није било сједнице.

Ђачки Календар. Жале нам се родитељи, који имају дјецу у основној школи, како морају за дјецу да набављају нечесов ђачки календар са књижицом, у којој се има забиљежавати све о напретку и стању ученика. Прошле године родитељи су за овај календар морали дати по круну, па и сада, и ако ни један од учитеља није чинио никакве употребе од „тог најмодернијег средства за споразум између куће и школе“ — како је издавач рекламира — па чак ни сам писац, овдашњи учитељ. Говорећи о овом календару, ми смо

још ланске године изнијели његову непрактичност и мило нам је што се то и на пракси показало. И кад је све то тако, онда питамо зашто натјеравати дјецу на трошак за ову сувишну књигу?

Далмација за Црну Гору. Посланик на царевинском вијећу вићез Вуковић познат је као велики поборник економског уређења Далмације и њених трговачких веза са Црном Гором. Он је и ових дана у индустријском вијећу у Бечу изашао са приједлогом, да се што прије закључи трговински уговор између Аустро-Угарске и наше земље, тврдећи, да су ове двије земље, Црна Гора и Далмација, у економском погледу везане таквим везама да једна без друге не могу живјети. Уважавајући његове разлоге индустријског вијећа донијело је ову резолуцију: „Индустријско вијеће, примајући извјештај вићеза Вуковића, најтоплије препоручује закључење трговинског уговора с Црном Гором на основу гледишта и приједлога изнетих у овом извјештају, препоручујући у исти мах јавности да обратити нарочиту пажњу на једно економско стање у Боки Которској.“

Конгрес Сиониста. Јевреји Сионисте држали су свој конгрес, али су се растурили не свршивши ништа. Разбили су се на питању, на ком језику да се споразумијевају. Један руски Јевреј почео је говорити старојеврејским језиком, али га нико није разумио, и око тога се изродила свађа, коју није могао утишати ни сам такав ауторитет међу њима, као што је даровити писац Макс Нордау, који је предсједавао. Сионисте, како је познато, хтели би да обнове негдје своје јеврејско царство, али им не испадне да се то може.

Светосавска бесједа. Ученици цетињске гимназије са својим наставницима приређују 14. јануара светосавску бесједу с игранком у просторијама Зетског Дома, у којој се фонд за потпомагање сиромашних ученика. Имајући у виду добротворну циљ овога фонда, који у материјалном погледу не стоји најбоље, надамо се да ће се сви одазвати и неће се оглушити, а да не помогну ову установу, која даје могућности сиромашним и вриједним ученицима да сврше своје школовање, које не би могли можда ни започети без икакве помоћи. За ту забаву чине се велике припреме и вјерујемо да ће бити једна од најсјајнијих забава овдје на Цетињу. Улазнице се могу добити од поштоматера 11. ов. месеца у Управи Гимназије.

Главна скупштина. Управа Првог Црквеног Пјевачког Друштва „Његош“ на Цетињу позива све своје чланове на дан Светог Саве, 14. овог мјесеца, на годишњу редовну главну скупштину, која ће се држати у овдашњој основној школи одмах послје богослужења у манастирској цркви. Главна ће се скупштина, према друштвеним правилима, одржати, ако буде на окупу више од половине уписаних друштвених чланова; у про-

тивном случају одгодиће се за 17. мјесеца као први празнички дан по Савин-дану, у ком ће се случају одржати без обзира на број присутних чланова.

Радничко Друштво. Главна редовна скупштина Радничког Друштва држаће се 17. ов. м. у друштвеном локалу с дневним редом правилима утврђеним. Осим редовних активних чланова друштвених: пјевача, тамбураша и дилетаната на скупштини ће у смислу правила имати право гласа још само они редовни чланови, који су дужну чланарину до краја прошле године измирили.

НАША ПОШТА

Скопље. Кр. Срп. Генералном Конзулату. Лист се редовно шиле. Да се не задржава тамо код поште?

Ријека. Г. кап. Нику Поповићу. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо и хвала.

Велимје. Филијалу Никшићске Штедионице. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо. Хвала.

Washington Slavonic Klub. Лист се од првога броја шиле, а претплата за стране земље износи годишње 15 франака у злату.

Никшић. Никшићској Штедионици. Претплату у десет перпера на „Цет. Вјесник“ за год. 1910. примили смо и хвала.

Ст. Бар. Г. Андрији Јовићевићу. Претплату у десет перпера на „Цет. Вјесник“ за годину 1910. примили смо и хвала.

Никшић. Никшићском трг. акц. друштву. Примили смо пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године. Хвала.

Подгорица. Г. Павлу Радуловићу. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо и хвала.

Никшић. Хотел Америка. Примили смо пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године и хвала.

Д. Град. Г. Спасу Гвозденовићу. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за годину 1910. примили смо и хвала, али то није била претплата, јер смо га извојели рећи: 30 шиле годину износи пет перпера. Извојите нам остатак.

Никшић. Г. Јовану Вукаловићу. Пет перпера претплате за пола године на „Цет. Вјесник“ примили смо и хвала.

Подгорица. Управи Монопола Душана. Четрнаест перпера и 34 п. претплате

за цијелу годину на „Цет. Вјесник“ за Венецију примили смо и хвала.

Александрија. Г. Милу Видову Ђурашковићу. Претплату у седам и по франака (717 перпера) за пола године на „Цет. Вјесник“ примили смо и хвала. Лист се шиле уредно.

Александрија. Г. Душану Лукину Војводићу. Претплату у седам и по франака (717 перпера) за пола године на „Цет. Вјесник“ примили смо и хвала. И Вама се лист шиле уредно.

Андријевица—Крушево. Господи Јосифу и Богдану Шошкићима. Претплата у пет перпера (од свакога) за пола године (свега десет перпера) на „Цет. Вјесник“ примљена је и хвала.

Вир—Враћина. Г. Саву Кнежевићу. Пет перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо и хвала.

Никшић. Г. Вукану Мијушковићу, арт. потпоручнику. Претплату у пет перпера на „Цет. Вјесник“ за пола године примили смо и хвала.

Подгорица. Г. Филипу Лукшићу. Примили смо два и по перпера претплате на „Цет. Вјесник“ за три мјесеца и хвала. 12. септ. пр. године послали сте 3.36 перпера претплате, и то је стизало до краја године.

Ст. Бар. Г. Николи Вучинићу командиру. Претплату у десет перпера на „Цет. Вјесник“ за цијелу годину 1910. примили смо и хвала.

Администрација „Цет. Вјесник“

ИЗ БИЈЕЛА СВИЈЕТА

Како живи персиски шах. Као што је познато, када је устанком у Персији свргнут Мехмед Али Мирза, на персиски пријесто ступио је син му Ахмед Мирза, коме је тек 12 година. Он је тада много плакао и опирао се, да буде шах, па да видите имао је и право. Са малим Ахмед Мирзом, и ако носи већ владарску круну, не би се мијењао многи дјечак. Мали шах мора врло много да ради и да учи, тако, да скоро цио дан проведе у учењу и раду, док се дјечади у његовом добу весело играју. Млади шах устаје око 6 часова и одмах доручкује; од 7¹/₂ — 8 се шета, а тада све до 10 сати учи коран. Од 10 до 11 се одмара; од 11—12 чита и учи на персиском и арапском језику. У 12 сати руча и одмара се до 2 сата. Од 2 сата до 4 учи француски и руски језик. После 4 сати одмара се до 7 сати. Од 7 до 9 сати увече онет учи разне предмете, а у 9 сати иде на починак. То бива редовно сваки дан. Једино петком смије да јаше 1—2 сата по перивоју и то су шаху најмилији часови.

CRNOJEVIĆ@BJABA

Ријешењем Књ. Цр. Министарског Савјета од 4. децембра 1909. број 360.

Главна Овлашћена Међународна Агенција за путовање

Мартиновић — Банац

НА ЦЕТИЊУ

добила је дозволу да отвори за сву Црну Гору своју Агенцију за преважање црногорских путника, који са исправним документима намјеравају путовати у Сјеверну и Јужну Америку као и за унутрашњост Америке.

Ово Друштво положило је кауцију Књ. Цр. Влади

ОД 20.000 ПЕРПЕРА

за гаранцију, да ће све своје обавезе правилно вршити, и да ће сви црногорски путници уживати на путу исте удобности и законске заштите, као и сви они путници чијим друштвима путовали буду, наиме инглешким, талијанским, француским, американским, аустро-американским и њемачким, и то овдје линијама:

За Нев-Јорк и Калифорнију преко Хавра, Хамбурга, Ливерпула, Трста и Фијуме за Монте-Видео и

Буенос Ајрес
Пунта Арена
Валпарајсо
Иквикве
Аукланд

преко Ђенове

Нев Зеланду
Аустралију и
Африку

преко Барна и Напуља

Пошто је ова Агенција међународна и постоји у вези са свијем свјетскијем друштвима са највишим и најбржим парабродима, међу којима они из Ливерпула океан за пет дана прелазе.

Цијене су најповољније и искључива је свака превара и шпекулација.

За путне карте из цијеле Црне Горе као и дана одласка и трајање путовања треба се обраћати овој Агенцији на Цетињу, Подгорици и Никшићу.

Телеграфска питања: Банац.

Мартиновић — Банац